

Aan de gemeenteraad

Dienst/afdeling: SMO

Onderwerp: Begroting 2018 en jaarstukken 2016 GGD Hart voor Brabant

Wat adviseert het college te besluiten?

1. Een positieve zienswijze te geven op de begroting 2018 van de GGD Hart voor Brabant.
2. Kennis te nemen van de jaarstukken 2016 van de GGD Hart voor Brabant.

Wat is de aanleiding voor dit voorstel?

De GGD Hart voor Brabant (GGD) is een Gemeenschappelijke Regeling (GR) van 25 gemeenten in Brabant-Noord en Midden-Brabant. De GGD voert voor ruim 1 miljoen inwoners in zijn werkgebied taken uit op het gebied van de publieke gezondheidszorg in opdracht van de gemeenten. Dit gebeurt op basis van de Wet publieke gezondheid (Wpg) met een zogenoemd 'basispakket'. Dit pakket geldt voor alle gemeenten en wordt betaald uit een bijdrage per inwoner. De activiteiten die de GGD uitvoert voor alle gemeenten zitten in het uniform deel van het basispakket. Binnen het basispakket is ook ruimte voor lokale accenten voor bijvoorbeeld gezondheidsbevordering die door de gemeente zelf worden ingevuld (het gaat dan om het 'hoe', dat ze worden uitgevoerd is wettelijk bepaald). Als een gemeente naast dit basispakket meer wil afnemen, kan dat door middel van plustaken.

Eerder dit jaar ontving u de kadernota met inhoudelijke en financiële uitgangspunten voor de begroting 2018. De begroting is hierop een vervolgstap. Dit voorstel gaat over de begroting 2018 en de jaarstukken 2016. De gemeenteraad kan met een zienswijze aangeven wat zijn oordeel is over deze begroting. Daarnaast kan hij kennisnemen van de jaarstukken.

Welk resultaat willen we bereiken?

'Samen sterk voor gezondheid', is de titel van de begroting. Een goede gezondheid draagt bij aan de zelfredzaamheid en participatie van inwoners van Oss. De GGD bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van alle inwoners, met speciale aandacht voor risicogroepen. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de gemeentelijke doelen binnen het sociaal domein: zelfredzaamheid, participatie en veilig opgroeien. Gemeenten die deelnemen in de GR kunnen hun zienswijze geven en daarmee mede richting geven aan de inhoudelijke en financiële koers van de GGD. Het algemeen bestuur (AB) neemt de opmerkingen van de gemeenten mee in de vergadering van 13 juli 2017. Voor de gemeente Oss betekent dit dat de eventuele zienswijzen, die blijken uit de raadsvergadering van 6 juli 2017, door de portefeuillehouder worden overgebracht aan het AB. In de vergadering van 13 juli 2017 worden de begroting 2017 en de jaarstukken 2015 vastgesteld.

Welke argumenten zijn er voor dit voorstel?

1.1 De begroting 2018 past binnen de ontwikkelingen en doelen van het sociaal domein van de gemeente Oss.

In de begroting 2018 benadrukt de GGD de verschuiving van het accent in samenleving van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag. Daardoor krijgt preventie meer aandacht: voorkomen is beter dan genezen. De gemeente heeft hier een belangrijke rol: zij kan zorg en preventie met elkaar verbinden. De GGD helpt en adviseert de gemeente bij de uitvoering hiervan.

De ontwikkelpunten waarmee de GGD aan de slag wil zijn:

- Meer vraaggericht werken;
- Meer flexibiliteit, innovatie en maatwerk;
- Minder schotten tussen de disciplines in het contact met klanten.

Bovenstaande punten passen bij de visie die de gemeente Oss lokaal en regionaal inzet waarbij positieve gezondheid, werken vanuit eigen kracht, preventie en integraal werken voorop staan.

1.2 De inhoudelijke koers zoals beschreven in de begroting 2018 is een uitwerking van de ambities uit de Beleidsvisie 2017 - 2021 en de kadernota 2018 van de GGD.

De kerntaken van de GGD zijn het signaleren en voorkomen van gezondheidsrisico's en bedreigingen, daar toezicht op houden en (preventief) ingrijpen waar nodig. De GGD signaleert een aantal trends die van invloed zijn op het werk binnen de publieke gezondheid:

In het algemeen:

- De transities in het sociaal- en zorgdomein leiden tot nieuwe samenwerkingen en diensten;
- Een overheid doet een appèl op actief burgerschap en een ondersteunende sociale omgeving;
- De opkomst van digitale toepassing geven de burgers meer regie.

Als het gaat om gezondheid zelf:

- Mensen met een lage opleiding leven gemiddeld 6 tot 7 jaar korter dan hoogopgeleiden;
- Nieuwe generaties volwassenen hebben meer obesitas en een hoge bloeddruk;
- Er is een hoge infectiedruk door internationalisering en resistentie van antibiotica;
- Er zijn meer vluchtelingen, die meer zorg nodig hebben.

De taken van de GGD zijn: jeugdgezondheidszorg, gezondheidsbescherming, gezondheidsbevordering en leefstijl, monitoren, signaleren en advies, publieke gezondheid bij rampen en crises, toezicht houden en openbare geestelijke gezondheidszorg. In de begroting geeft de GGD per taak aan wat de ambities zijn, wat de activiteiten zijn om deze ambities te behalen en hoe hij gaat meten of die ambities behaald worden. Deze ambities sluiten aan bij de in de kadernota bepaalde richting. Daarbij geeft de GGD ook een aantal indicatoren die in 2018 gemeten zullen worden.

1.3 Er ontstaat meer ruimte voor lokaal beleid en de tarieven voor de plustaken dalen door efficiencymaatregelen.

De GGD gaat bezuinigen door het verminderen van zijn (interne) adviseurs en door efficiencymaatregelen. Die gaan in 2018 ten goede komen van:

- nieuwe taken in het basispakket en een verruiming van de lokale accenten (keuzemogelijkheden gemeenten), en;
- verlaging van de tarieven voor plustaken voor gemeenten.

Bovendien is de ontwerpbegroting geactualiseerd, waardoor de extra opbrengsten voor bijvoorbeeld plustaken eerder zichtbaar worden en via de regioteams ten goede kunnen komen aan (meer) activiteiten in het primaire proces. Door deze beweging krijgen gemeenten meer ruimte om de GGD daar inzet te laten plegen waar deze lokaal het meest gewenst is. Door het verlagen van de tarieven van de plustaken kan de gemeente meer taken inkopen.

1.4 De GGD presenteert een sluitende begroting 2018 in lijn van de kadernota 2018.

De ontwerpbegroting is sluitend met een totale exploitatie van € 56,4 miljoen. De meerjarenbegroting geeft een stabiel beeld. De kengetallen laten zien dat de GGD een gezonde financiële positie heeft.

2.1 Zoals in de Wet gemeenschappelijke regeling opgenomen krijgen de gemeenteraden de jaarstukken ter kennisname toegestuurd.

De exploitatie 2016 is met een positief resultaat van € 0,4 miljoen afgesloten. De hoogte van dit resultaat wordt sterk beïnvloed door een extra storting in de Mobiliteitsvoorziening personeel van € 2,7 miljoen. Deze storting volgt op de ambitie uit de beleidsvisie 2017 - 2021 om te werken aan vernieuwing, onder andere in de bedrijfsvoering. Dat betekent ook afbouw van personeel. De mobiliteitsvoorziening is bedoeld om de van werk naar werk trajecten voor boventallige personeelsleden te financieren.

Hier staan onder andere positieve resultaten tegenover, zoals hogere opbrengsten uit plustaken (netto ongeveer € 1,5 miljoen), vrijval voorzieningen (bijna € 1,0 miljoen) en lagere kapitaallasten (€ 0,6 miljoen) tegenover. Het overschot is grotendeels incidenteel van aard, structurele effecten van het resultaat heeft de GGD in de begroting 2018 verwerkt.

De accountant concludeert dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft, met een paar uitzonderingen:

- De accountant geeft een afkeurend oordeel als gevolg van het niet voldoen aan de EU-aanbestedingsregels. Het gaat om de doorwerking van meerjarige onrechtmatige inkopen uit het verleden.
- De omvang van de mobiliteitsvoorziening personeel kan niet met een redelijke mate van zekerheid worden bepaald. De accountant geeft daarom een verklaring met beperking, omdat er geen 100% garantie is dat alle boventallige medewerkers de plaatsing in een mobiliteitstraject accepteren. Op basis van het bestaande sociaal statuut (2012) kunnen medewerkers hier niet toe worden gedwongen en niet gedwongen worden ontslagen. Het is niet zeker dat de mobiliteitsvoorziening dit risico voldoende afdekt.

De accountant merkt echter op dat beide punten geen invloed hebben op de jaarrekeningen van de in de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten.

Het jaarverslag 2016 voldoet volgens de accountant aan de hiervoor geldende inrichtingseisen en is daarmee verenigbaar met de jaarrekening.

Wat zijn tegenargumenten of risico's?

1.1 De mobiliteitsvoorziening personeel vormt een onzekerheid voor volledige afdekking van de risico's.

De omvang van de mobiliteitsvoorziening personeel kan niet met een redelijke mate van zekerheid worden bepaald (zie ook 2.1).

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën

Overeenkomstig de eerder vastgestelde kadernota 2018 is de begroting 2018 uitgewerkt. Wel is de indexering (loon- en prijsmutatie) aangepast aan de laatst bekende gegevens (gemeente Tilburg). In de kadernota werd uitgegaan van een stijging van lonen en prijzen van gemiddeld 1,36%. In de begroting is dit percentage verhoogd tot 3,19%.

Bij de kadernota 2018 was een gemeentelijke bijdrage van € 30,59 per inwoner voorzien. Door de hogere indexering bedraagt deze bij de begroting 2018 € 31,12. In dit bedrag is een voorlopig bedrag van € 1,45 per inwoner opgenomen voor het vaccinatieprogramma. Hiervoor krijgen we een vergoeding van het rijk die bij de meicirculaire gemeentefonds 2017 bekend zal worden. Indien de vergoeding van het rijk afwijkt van het voorlopige bedrag van € 1,45 per inwoner dan zal de GGD het bedrag van € 31,12 daarop aanpassen.

Op grond van de voorliggende begroting 2018 van de GGD bedraagt onze gemeentelijke bijdrage € 2.812.127. Deze bijdrage bestaat uit het basispakket en uit de lokale accenten. In onze begroting is voor de GGD voor 2018 een bedrag van € 2.605.150 opgenomen. De netto hogere kosten voor de gemeente Oss bedragen € 206.977. Hiervan heeft € 131.028 betrekking op extra kosten vaccinatieprogramma waar een rijksvergoeding tegenover staat. Het resterende verschil van € 75.949 bestaat uit hogere kosten in verband met de toegepaste loon- en prijsontwikkeling van 3,19% en een financieel voordeel door lagere bijdrage als gevolg van bezuiniging op huisvesting consultatiebureaus. Deze netto extra kosten van € 75.949 worden gedekt uit de reguliere stelpost loon-en prijscompensatie (40002-60701-0-0) van de gemeentelijke begroting.

De solvabiliteit (de mate waarin een onderneming aan al haar verplichtingen kan voldoen) van de GGD Hart voor Brabant is goed. Om volgens de bank als 'financieel gezond' te worden gezien moet de uitkomst (vuistregel) liggen tussen de 25% en de 40% (enigszins afhankelijk van branche en ondernemingsvorm). In 2016 is de solvabiliteitsratio van de GGD Hart voor Brabant bijna 52% en is dus financieel gezond. De GGD kent geen langlopende schulden.

b. Communicatie

De begroting 2017 van de GGD wordt op 13 juli 2017 door het AB vastgesteld. De zienswijze van de gemeenteraad van 6 juli 2017 worden naar het AB gestuurd, zodat het AB deze bij de definitieve vaststelling van de begroting kan meewegen.

c. Overlegd met

Peter Noten, hoofd afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling/Stadsbeleid

Annemieke van de Ven, portefeuillehouder Volksgezondheid

René van Boekel, adviseur planning & control

Burgemeester en wethouders van Oss,

De secretaris,
drs. M.J.H. van Schaijk

De burgemeester,
drs. W.J.L. Buijs-Glaudemans

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief jaarrekening 2016 en begroting 2018
2. Jaarrekening 2016 GGD Hart voor Brabant
3. Jaarverslag 2016 GGD Hart voor Brabant
4. Begroting 2018 GGD Hart voor Brabant
5. Accountantsverslag 2016 GGD Hart voor Brabant

Samenvatting

De GGD voert voor 25 gemeenten binnen de GR taken uit op het gebied van de openbare gezondheidszorg. De GGD biedt de jaarstukken 2016 en begroting 2018 aan. Gemeenten krijgen de gelegenheid om hun zienswijze op de begroting te geven. Het AB stelt de begroting en jaarstukken op 13 juli 2017 vast. Wij zijn het eens met de inhoudelijke en financiële koers van de begroting 2018 en hebben kennisgenomen van de jaarstukken 2016.